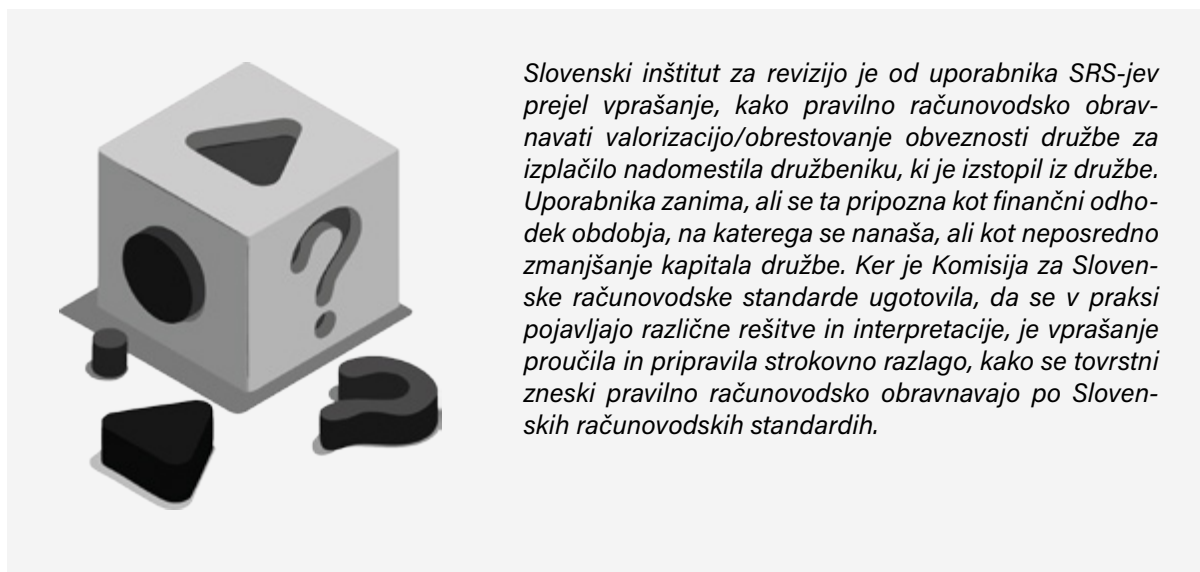

STROKOVNA RAZLAGA KOMISIJE ZA SLOVENSKE RAČUNOVODSKE STANDARDE ŠT. 12

Računovodska obravna- va valorizacije obveznosti do družbenika, ki je izsto- pil iz družbe

25. avgust 2026

A PODLAGE

Okvir SRS-jev	»Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev /.../ ali povečanja obveznosti /.../, katerih posledica so zmanjšanja kapitala razen tistih, ki so povezana z izplačili lastnikom.«
SRS 14.1:	»Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev (na primer zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanja obveznosti (na primer zaradi zaračunanih obresti). Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.«
SRS 8.11:	»Od prejšnjih lastnikov odkupljene lastne delnice in lastni poslovni deleži so sestavni del celotnega kapitala in se odštevajo od njega.«
SRS 8.30:	»Pridobljene lastne delnice ali lastni poslovni deleži se odštevajo od kapitala. V izkazu poslovnega izida se ob nakupu, prodaji, izdaji ali umiku ne pripozna dobiček ali izguba iz tega posla oziroma se vse razlike poračunavajo s kapitalom.«

B ANALIZA

Iz opredelitve odhodkov v Okviru SRS-jev izhaja, da se odhodki lahko pripoznajo samo za tista zmanjšanja sredstev in povečanja obveznosti, ki niso povezana z izplačili lastnikom. Pri tem Komisija za SRS-je pojasnjuje, da se kot povezana z izplačili lastnikom štejejo samo zmanjšanja sredstev in povečanja obveznosti, povezana z izplačili, ki jih družbeniki (lastniki) od organizacije prejmejo **v funkciji** njenih lastnikov in ne kako drugače.¹ Za ugotovitev, ali se za zneske valorizacije/obrestovanja obveznosti za izplačilo nadomestila družbeniku, ki je izstopil iz družbe, pripoznajo finančni odhodki, ali pa se ti obračunajo kot neposredno zmanjšanje kapitala, je zato ključen predvsem odgovor na vprašanje, ali gre za zneske, ki jih družbenik od organizacije prejme v funkciji njenega lastnika ali ne.

Ker obveznost družbe za izplačilo nadomestila za izstop nastane šele, ko družbenik iz nje izstopi, se celoten znesek valorizacije/obrestovanja take obveznosti nujno nanaša na obdobje, ko upravičenec ni več v funkciji lastnika organizacije.

¹ Zmanjšanja sredstev in povečanja obveznosti, povezana z izplačili lastnikom organizacije v funkciji njenih dobaviteljev, posojilodajalcev, zaposlencev in podobno, se ne štejejo kot izplačila lastnikom v kontekstu opredelitve odhodkov v Okviru SRS-jev.

Upošteva je logiko hierarhije zaporedja tako družbenik, ki je iz družbe izstopil, zneskov iz naslova valorizacije/obrestovanja obveznosti po svojem izstopu nikakor ne more prejeti v funkciji lastnika organizacije. Posledično po začetnem pripoznanju finančne obveznosti za izplačilo nadomestila družbeniku neposredno v breme kapitala² se njeno kasnejše povečanje zaradi valorizacije/obrestovanja ne more več šteti kot transakcija z lastnikom v funkciji lastnika, zato ga ni ustrezno obračunati kot neposredno zmanjšanje kapitala, ampak ga je treba pripoznati prek poslovnega izida, in sicer med finančnimi odhodki obdobja, na katerega se nanaša.

C SKLEP

Pri računovodski obravnavi valorizacije/obrestovanja nadomestila, ki ga za svoj poslovni delež od družbe prejme družbenik, ki je iz nje izstopil, je treba razlikovati med dvema fazama:

1. Začetno pripoznanje obveznosti. Ob izstopu družbenika se obveznost do njega (nadomestilo) utemeljeno obravnava kot transakcija z lastnikom, ki neposredno zmanjšuje kapital, saj družba od družbenika dejansko prevzema lastni poslovni delež oziroma mu vrača kapital (v skladu s SRS-jem 8).
2. Naknadno merjenje (valorizacija/obrestovanje). Po izstopu nekdanji družbenik nima več statusa lastnika. Ker obveznost družbe za izplačilo nadomestila do nekdanjega družbenika obstaja, se njen znesek zaradi valorizacije/obrestovanja sčasoma povečuje. Ta povečanja ne predstavljajo več vračila kapitalskega vložka, ampak nadomestilo za odloženo plačilo (časovno vrednost denarja).

Ker nekdanji družbenik v času valorizacije/obrestovanja ni več v funkciji lastnika, takšnega povečanja obveznosti ni mogoče šteti kot transakcije z lastnikom v funkciji lastnika. Če bi takšno valorizacijo/obrestovanja pripoznali kot zmanjšanje kapitala, to ne bi bilo več skladno s SRS-ji, saj bi se kapital zmanjševal za stroške financiranja in ne za dejanski odkup poslovnega deleža od družbenika. Posledično je valorizacijo/obrestovanje treba pripoznati prek poslovnega izida kot finančni odhodek obdobja, na katerega se nanaša.

Komisija za Slovenske računovodske standarde
dr. Robert Horvat, predsednik

² Ki je obveznost organizacije do družbenika v funkciji njenega lastnika, zato neposredno zmanjšuje kapital.

